

สรุปผลการดำเนินงาน
โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพ ศพก.หลัก และ ศพก.เครือข่าย
อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์
อำเภอพยุห์
จังหวัดศรีสะเกษ
โทรศัพท์ ๐๖๒๒๐๑๐๔๖๗

คำนำ

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นงานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ และที่สำคัญคือเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพ ศพก.หลัก และ ศพก.เครือข่าย เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมของโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เน้นพัฒนาศักยภาพของศพก.หลักและเครือข่าย เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความเป็นมา	๑
วัตถุประสงค์	๑
งบประมาณ	๑
เป้าหมาย	๑
ผลการดำเนินการพัฒนาศักยภาพ ศพก.หลัก/ ศพก.เครือข่าย	
- จุดที่ ๑	๒
- จุดที่ ๒	๓
- จุดที่ ๓	๕
- จุดที่ ๔	๖
ปัญหา/ อุปสรรค/ ข้อเสนอแนะ	๗
แนวทางการขยายผลการดำเนินโครงการฯ	๗
ภาคผนวก	๘

ความเป็นมา

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นงานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ และที่สำคัญคือเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

วัตถุประสงค์

๑. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๒. เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

งบประมาณ

- ศพก.หลัก จำนวน ๑ ศูนย์ งบประมาณ ๕,๐๐๐ บาท
- ศพก.เครือข่าย จำนวน ๓ ศูนย์ ละ ๕,๐๐๐ บาท งบประมาณรวม ๑๕,๐๐๐ บาท

เป้าหมาย

จุดที่ ๑ : ที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๒๙๖/๒ บ้านป่าไร่ หมู่ที่๘ ตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐ หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๙-๖๒๗๒๗๐๘ นายดำรงค์ อรุณจรัส เกษตรกรต้นแบบ

จุดที่ ๒ : ที่ตั้ง หมู่ที่ ๑๒ ตำบลตาแย้มอำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐ หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๘๑๑๒๗๙๗๐ นางเนียน พิมพ์เสน เกษตรกรต้นแบบ

จุดที่ ๓ : ที่ตั้ง หมู่ที่ ๒ ตำบลโนนเพ็ก อำเภอพยุห์. จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐ หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๒๑๕๗๔๒๐๓ นายเยี่ยม คำดิน เกษตรกรต้นแบบ

จุดที่ ๔ : ที่ตั้ง หมู่ที่ ๑๓ ตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐ หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๕๓๓๙๔๖๓๙ นางสาวนางสาวสุทธิกานต์ อธิภูลวัฒน์นะ เกษตรกรต้นแบบ

ผลการดำเนินการพัฒนาศักยภาพ ศพก.หลัก/ ศพก.เครือข่าย

จากที่อำเภอพยุห์ ได้รับจัดสรรงบประมาณจากจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาศักยภาพ ศพก.หลัก/ ศพก.เครือข่าย ให้มีความเข้มแข็ง สามารถเป็นศูนย์กลางในการบริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร แก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์ ร่วมกับคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.อำเภอพยุห์ประชุมหารือเพื่อพิจารณาคัดเลือก ศพก.เครือข่าย เป้าหมายที่จะดำเนินการพัฒนาศักยภาพ และดำเนินการพัฒนาศักยภาพของ ศพก.เครือข่าย ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของ ศพก. ในด้านต่างๆ ได้แก่ ฐานเรียนรู้ แพลงเรียนรู้ และด้านอื่นๆ ตามความเห็นชอบของเกษตรกรต้นแบบ และคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.อำเภอพยุห์รายละเอียดการดำเนินการพัฒนาศักยภาพ ศพก.หลัก/ ศพก.เครือข่าย ดังนี้

จุดที่ ๑ : ที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๒๙๖/๒ บ้านป่าไร่ หมู่ที่๘ ตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐ หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๙-๖๒๗๒๗๐๘ นายดำรงค์ อรุณจรัส เกษตรกรต้นแบบ

- งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

- ระยะเวลาการดำเนินการ (ระหว่างวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๒)

- ผลการดำเนินการ ดังนี้

- ด้านแปลงเรียนรู้ ดำเนินการปลูกถั่วเขียว

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

- ด้านฐานเรียนรู้ ดำเนินการผลิตไตรโคเดอร์มา

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

- ด้านอื่นๆ ดำเนินการจัดทำทำเนียบคณะกรรมการ แผ่นพับประชาสัมพันธ์

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

จุดที่ ๒ : หมู่ที่ ๑๒ ตำบลตาแยอำเภอยุทธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐ หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๘๑๑๒๗๙๗๐ นางเนียน พิมพ์เสน เกษตรกรต้นแบบ

- งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน ๕,๐๐๐ บาท
- ระยะเวลาการดำเนินการ (ระหว่างวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๒)

- ผลการดำเนินการ ดังนี้

- ด้านแปลงเรียนรู้ ดำเนินการวางระบบน้ำในแปลงเรียนรู้ และจัดทำป้ายแปลงเรียนรู้

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

ก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

- ด้านฐานเรียนรู้ การทำน้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมัก

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

จุดที่ ๓ : ที่ตั้ง หมู่ที่ ๒ ตำบลโนนเพ็ก อำเภอพยัคฆ์. จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐
หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๒๑๕๗๔๒๐๓ นายเยี่ยม ดำดิน เกษตรกรต้นแบบ

- งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน ๕,๐๐๐ บาท
- ระยะเวลาการ ดำเนินการ (ระหว่างวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๒)

- ผลการดำเนินการ ดังนี้
 - ด้านแปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำป้ายแปลงเรียนรู้

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

- ด้านฐานเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำปุ๋ยหมัก

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

- ด้านอื่นๆ ดำเนินการเลี้ยงเป็ดสาวพร้อมไข่

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

จุดที่ ๔ : ที่ตั้ง หมู่ที่ ๑๓ ตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐
หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๕๓๓๙๔๖๓๙ นางสาวนางสาวสุทธิกานต์ อธิธิกุลวัฒน์ เกษตรกรต้นแบบ

- งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน ๕,๐๐๐ บาท
- ระยะเวลาการดำเนินการ (ระหว่างวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๒)

- ผลการดำเนินการ ดังนี้
 - ด้านแปลงเรียนรู้ การวางระบบน้ำในแปลงเรียนรู้ และติดป้ายแปลงเรียนรู้

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

- ด้านอื่นๆ ดำเนินการเลี้ยงเป็ดสาวพร้อมไข่

ภาพก่อนดำเนินการ

ภาพหลังดำเนินการ

ปัญหา/ อุปสรรค/ ข้อเสนอแนะ

- สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย เจ้าของแปลงศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพหลักและเครือข่ายไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย
- สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้เกิดโรคราพืช และหนอน แมลงศัตรูพืชเข้าทำลายผลผลิตทางการเกษตร
- ขาดแคลนน้ำเนื่องจากปีที่ผ่านมาฝนตกน้อยส่งผลให้น้ำที่เก็บในบ่อและน้ำใต้ดินน้อย

แนวทางการขยายผลการดำเนินโครงการฯ

- ศพก.หลัก/เครือข่าย วางระบบน้ำในทั่วถึงภายในบริเวณศพก.
- ส่งเสริมให้เกษตรกรฝึกปฏิบัติในการผลิตไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย ไล่เดือนฝอยเพื่อป้องกันโรคและหนอน แมลงศัตรูพืช
- ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตน้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยหมักใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- จำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืชราคาถูกให้กับเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรปลูกสร้างรายได้หลังฤดูทำนา
- รวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิตเพื่อสร้างอำนาจต่อรองราคาสินค้า
- ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เพื่อลดรายจ่ายในการซื้ออาหารและสร้างรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคในครัวเรือน

เอกสารสรุปผลการจัดงาน
วันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่
(Field Day) ปี 2563 อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

โดย

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

กรมส่งเสริมการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สรุปผลการจัดงาน
วันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) ปี ๒๕๖๓
อำเภอ พยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

๑. หลักการและเหตุผล

ภาคการเกษตรของไทยกำลังจะเข้าสู่ฤดูกาลผลิตใหม่ ซึ่งโดยทั่วไปถือວ່ว่าวันที่ ๑ พฤษภาคม เป็นวันเริ่มต้นปีการเพาะปลูก ในการผลิตที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ตามนโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และการมอบหมายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรขึ้นในทุกอำเภอทั่วประเทศ รวม ๘๘๒ ศูนย์ซึ่งเป็นศูนย์ที่สอดคล้องกับสินค้าหลักในพื้นที่และเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ (Zoning) โดยมีองค์ประกอบของศูนย์ ได้แก่ เกษตรกร ต้นแบบแปลงเรียนรู้ หลักสูตรการเรียนรู้ และฐานการเรียนรู้ สำหรับ องค์ความรู้ที่มีอยู่ในศูนย์เรียนรู้ฯ เป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่หน่วยงานราชการส่งเสริมกับภูมิปัญญาของเกษตรกร และได้มีการประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมอย่าง เฉพาะเจาะจงกับสภาพแวดล้อม ของพื้นที่นั้นๆ

ดังนั้น ในการเริ่มต้นปีการเพาะปลูกใหม่ ถ้าสามารถทำให้เกษตรกรนำองค์ความรู้ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ไปประยุกต์ใช้ในไร่นาและสวนของตนเองได้ จะทำให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้เป็นอย่างดีและที่สำคัญคือ หากมีการขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และองค์ความรู้จากศูนย์ ศึกษาการพัฒนาและโครงการพระราชดำริต่างๆ ให้เกษตรกรเข้าถึงและเกิดการประยุกต์ใช้ ก็จะทำให้เกษตรกร มีความเข้มแข็งและพึ่งพา ตนเองได้และเพื่อให้ศูนย์เรียนรู้ฯ เป็นที่พึ่งพาและช่วยเหลือดูแลเกษตรกร ในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

๒. วัตถุประสงค์การจัดงาน

๒.๑ เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเริ่มต้นการผลิตในปีการเพาะปลูกใหม่โดยใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่

๒.๒ เพื่อให้บริการและช่วยแก้ไขปัญหาการผลิตของเกษตรกร

๒.๓ เพื่อเผยแพร่ให้เกษตรกรรู้จักและใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่มีอยู่ในพื้นที่

๓. งบประมาณ

๒๐,๐๐๐ บาท

๔. วัน/ เวลา/ สถานที่ที่ดำเนินการ

วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอพยุห์ (เจ้าของแปลง คือ นายดำรง อรุณจรัส บ้านป่าไร่ หมู่ที่ ๘ ตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ)

๕. เกษตรกรเป้าหมาย

เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๒๐๐ คน

๖. เทคโนโลยีที่ถ่ายทอด

การทำนาหยอดแห้ง

๗. กิจกรรมที่ดำเนินการ (พร้อมรูปภาพประกอบ) ดังนี้

๗.๑ พิธีเปิด

ประธานพิธีเปิด นายเฉลิม ณิชกุล ปลัดอาวุโสอำเภอพยุห์

กล่าวรายงานโดย นางชุลีพร บุญกว้าง เกษตรอำเภอสืบรักษาการในตำแหน่งเกษตร
อำเภอพยุห์

๗.๒ กิจกรรมหลัก ได้แก่ สถานีเรียนรู้ต่างๆ

ฐานเรียนรู้ การทำอาหารสัตว์เล็กและสัตว์ปีก วัตถุประสงค์ เพื่อต่อยอดการแปรรูปข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และวัสดุอื่นที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น ซึ่งข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีการปลูกจำนวนมากในเขตตำบลตำแยและตำบลใกล้เคียง วิทยากรประจำฐาน คือ นายอินทรีย์ คำโพธิ์ เกษตรกรแกนนำ ศพก. อำเภอพยุห์

ฐานเรียนรู้ การทำน้ำหมักชีวภาพ **น้ำหมักชีวภาพ** คือ น้ำหมักชีวภาพที่ได้จากการหมักเศษซากพืช ซากสัตว์ หรือสารอินทรีย์ชนิดต่างๆ ที่หาได้ในท้องถิ่นด้วยจุลินทรีย์จำเพาะ ซึ่งอาจหมักร่วมกับกากน้ำตาลหรือน้ำตาลทรายแดงกระบวนการหมักของน้ำหมักชีวภาพจะเกิดจากการย่อยสลายสารอินทรีย์ด้วยจุลินทรีย์ โดยใช้กากน้ำตาล และน้ำตาลจากสารอินทรีย์เป็นแหล่งพลังงาน แบ่งเป็น ๒ แบบ คือ ๑) การหมักแบบต้องการออกซิเจน เป็นการหมักด้วยจุลินทรีย์ชนิดที่ต้องการออกซิเจนสำหรับกระบวนการย่อยสลายสารอินทรีย์ เพื่อสร้างเป็นพลังงาน และอาหารให้แก่เซลล์ การหมักชนิดนี้จะเกิดน้อยในกระบวนการหมักน้ำหมักชีวภาพ และมักเกิดในช่วงแรกของการหมัก แต่เมื่อออกซิเจนในน้ำ และอากาศหมด จุลินทรีย์แบบใช้ออกซิเจนจะลดน้อยลง และหมดไปจนเหลือเฉพาะการหมักจากจุลินทรีย์แบบไม่ใช้ออกซิเจน ๒) การหมักแบบไม่ต้องการออกซิเจน เป็นการหมักด้วยจุลินทรีย์ชนิดที่ไม่ต้องการออกซิเจนสำหรับกระบวนการย่อยสลายสารอินทรีย์ เพื่อสร้างเป็นพลังงาน และอาหารให้แก่เซลล์ การหมักชนิดนี้จะเกิดเป็นส่วนใหญ่ในกระบวนการหมักน้ำหมักชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ที่ได้คือ คาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน ส่วนพวกเมอเคปเทนและก๊าซซัลไฟด์ปล่อยออกมาเล็กน้อย วิทยากรประจำฐานจากเกษตรกรแกนนำ ศพก.อำเภอพยุห์

ฐานเรียนรู้ การตรวจวิเคราะห์ดิน การทำปุ๋ยสั่งตัด เพื่อให้ทราบถึงความอุดมสมบูรณ์ และปัญหาของดินในแปลงปลูกพืช พร้อมกับคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การใช้ปุ๋ย การใช้ปูน ปรับปรุงดินกรด รวมทั้งการใช้วัสดุหรือสารปรับปรุงดินอย่างอื่น ตามความจำเป็นเพื่อให้การปลูกพืชได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และมีคุณภาพดีขึ้น วิทยากรประจำฐานจากวิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงบ้านบก หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองคำ อำเภอพยุห์

ฐานเรียนรู้ การทำปุ๋ยหมักโบกาฉิ ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน จากประสบการณ์ของเกษตรกรที่ผ่านมา การนำปุ๋ยคอก หรือมูลสัตว์ที่สดไปใช้ในกระบวนการผลิตทางการเกษตร พบว่า ปัญหาที่ตามมาคือมีการระบาดของโรคพืชที่มีเชื้อสาเหตุจากเชื้อรา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่วัสดุเหล่านี้จะต้องผ่านกระบวนการหมัก เกษตรกรต้นแบบจึงถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำปุ๋ยหมักแห้งหรือโบกาฉิไว้สำหรับใช้ในกระบวนการผลิตพืชตามระบบอินทรีย์ วิทยากรประจำฐาน คือ เกษตรกรแกนนำเครือข่ายศพก.อำเภอพยุห์

ฐานเรียนรู้ การทำนาหยอด การทำนาหยอดทุกวันนี้ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญมาก การทำนาหยอดในปัจจุบันกระบวนการ เทคนิค เทคโนโลยีในการทำนา ถูกพัฒนาเพื่อให้เกิดความสะดวกเหมาะสมต่อสภาพพื้นที่และเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการทำนา วิทยากรประจำฐานจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศรีสะเกษและศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุรินทร์

ฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ด้านการปลูกพืชหลังนาบำรุงดิน หัวใจสำคัญของการปลูกพืชหลังนา นอกจากจะช่วยปรับปรุงบำรุงดินได้เป็นอย่างดีแล้วยังช่วยสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรได้เป็นอย่างดี เพราะเกษตรกรสามารถทำการเพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้งได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณน้ำที่จะหล่อเลี้ยงพื้นที่เพาะปลูกของตนเองว่ามีเพียงพอเหมาะสมกับพืชชนิดใด เพราะน้ำถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อระบบการผลิตเราควรปลูกพืชอายุสั้นและพืชที่ใช้ใช้น้ำน้อย วิทยากรประจำฐาน คือ เกษตรกรแกนนำ เครือข่ายศพก.อำเภอพยุห์

๗.๓ กิจกรรมรอง ได้แก่

ฐานเรียนรู้ การทำหม่อนมัดเบอรี่และการแปรรูป เพื่อให้เกษตรกรได้ทราบถึงประโยชน์ของมัดเบอรี่ที่ดีต่อสุขภาพอย่างไรบ้าง เช่น ๑) ช่วยควบคุมน้ำตาลในเลือด ๒) ช่วยลดคอเลสเตอรอล ๓) ป้องกันโรคมะเร็ง ๔) ป้องกันโรคความดันโลหิตสูง ๕) ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แข็งแรง ๖) ช่วยให้ระบบการไหลเวียนเลือดทำงานดีขึ้น ๗) ช่วยแก้ปัญหาท้องผูก วิทยากรประจำฐานจากศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ (ศรีสะเกษ)

ฐานเรียนรู้ การจัดทำบัญชีครัวเรือนวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานวันถ่ายทอดความรู้ (Filed Day) รู้จักการบันทึกรายได้ ค่าใช้จ่ายและการจัดทำบัญชีในครัวเรือน ตลอดจนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานวันถ่ายทอดความรู้ (Filed Day) รู้จักการวางแผนการใช้จ่ายเงินซึ่งจะช่วยให้สถานการณ์การเงินของครอบครัวดีขึ้น วิทยากรประจำฐานจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ศรีสะเกษ

ฐานเรียนรู้ การส่งเสริมสหกรณ์ สหกรณ์คือ “องค์การ ของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจใน การ ดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวัง ร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม” “สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการ ช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิก สหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทาง จริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการ สหกรณ์” อุดมการณ์สหกรณ์คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการสหกรณ์ ซึ่งจะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็น ธรรม และสันติสุข ในสังคมหลักการสหกรณ์ คือ “แนวทางที่ สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์ เกิดผลเป็นรูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการ ที่สำคัญรวม ๗ ประการ กล่าวคือ หลักการที่ ๑ การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership) หลักการที่ ๒ การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control) หลักการที่ ๓ การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก

(Member Economic Participation) หลักการที่ ๔ การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence) หลักการที่ ๕ การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information) หลักการที่ ๖ การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives) หลักการที่ ๗ การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) วิทยากรประจำฐานจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ศรีสะเกษ

ฐานเรียนรู้ การผลิตสารชีวภัณฑ์ เช่น บิวเวอเรีย ไตรโคโรเดอร์มา การผลิตไส้เดือนฝอย เชื้อราไตรโคโรเดอร์มา (*Trichoderma* spp.) เป็นเชื้อจุลินทรีย์ปฏิปักษ์ของเชื้อราสาเหตุโรคพืชหลายชนิด ปัจจุบันเกษตรกรสามารถผลิตเพื่อใช้เองโดยใช้หัวเชื้อบริสุทธิ์และใช้ข้าวสารเจ้า เป็นอาหารเลี้ยงเชื้อ วิธีการผลิต ขยายไม่ยุ่งยาก และใช้เวลาไม่นาน เชื้อราขาวบิวเวอเรียเป็นจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรคกับแมลง ซึ่งสามารถทำลายแมลงได้หลายชนิด ได้แก่ แมลงจำพวกเพลี้ยต่าง ๆ หนอนผีเสื้อ ดั้ว และแมลงวัน หรือยุง และสามารถกำจัดปลวก และมดคันไฟต่างๆทำให้ตายยกรัง การเข้าไปทำลายของเชื้อราบิวเวอเรีย คือ สปอร์ของเชื้อราสัมผัสกับผิวของแมลง ในสภาพความชื้นเหมาะสม จะงอกเส้นใยแทงผ่านผิวหนังเข้าไปในลำตัวของแมลง แล้วขยายจำนวนและเจริญอยู่ภายในเนื้อเยื่อของแมลงเป็นอาหาร แมลงจะตายในที่สุด ภายในระยะเวลาต่าง ๆ ขึ้นกับชนิด ขนาด วัยของแมลง ทัว ๆ ไปประมาณ ๓-๑๔ วัน เชื้อราบิวเวอเรีย สามารถนำมาใช้ในการกำจัดแมลงศัตรูพืชที่สำคัญได้หลายชนิด ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยจักจั่น เพลี้ยไฟ หนอนห่อใบ เพลี้ยไฟ ไรขาว แมลงหิวข้าว ฯลฯ นอกจากนี้การผลิตไส้เดือนฝอย *Steinernema* sp. เป็นพาราสิตได้ทั้งในระยะตัวหนอนและตัวเต็มวัยของแมลง สามารถเจริญเติบโตและขยายพันธุ์ให้ลูกรุ่นใหม่ภายในลำตัว ไส้เดือนฝอยกำจัดแมลงสายพันธุ์ไทยของหนอนอย่างต่อเนื่อง จนแมลงหรือหนอน เหลือแต่ซาก จึงเคลื่อนที่ออกจากซากเหยื่อ ในช่วงที่เป็นตัวอ่อนระยะที่ ๓ ลงสู่ดิน ซึ่งตัวอ่อน ระยะที่ ๓ นี้ มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อมได้ดีที่สุด สามารถอยู่ในดินเพื่อรอเหยื่อแมลงใหม่ได้ มากกว่า ๖ เดือน โดยพบว่าแมลงระยะตัวหนอน หลายชนิดเป็นแหล่งอาหารที่ดีของไส้เดือนฝอย สายพันธุ์ไทย เมื่อเข้าไปเป็นพาราสิตในตัวหนอน จะสามารถเจริญเติบโตและขยายพันธุ์ได้ ๒-๓ ชั่วโมง ให้ลูกรุ่นใหม่ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ ตัวต่อ หนอน ๑ ตัว (ขึ้นกับชนิดและขนาดของหนอน) การใช้ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทยเพื่อกำจัดแมลงศัตรูผัก ได้แก่ คะน้า กวางตุ้ง และผักกาดขาว ซึ่งมีอายุปลูก ๔๕ วัน และแมลงศัตรูสำคัญที่พบเข้า ทำลายใบผักคือ หนอนใยผัก หนอนกระทุ้งผัก หนอนกระทุ้งหอม หนอนคืบ และดั้ว หมัดผัก การใช้ไส้เดือนฝอยพ่นกำจัดแมลงเป้าหมายเหล่านี้ จึงควรมีความรู้ เกี่ยวกับวงจรชีวิตและการระบาดของแมลง เพื่อวางแผนการเพาะเลี้ยงไส้เดือนฝอย และการใช้ที่เหมาะสมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพ่นชีวภัณฑ์ไส้เดือนฝอย ซึ่งขึ้นกับอัตราและจำนวนครั้งของการพ่นสัมพันธ์กับการระบาดของแมลงในแปลงปลูก หากพบแมลงระบาดมากควรพ่นทุก ๕-๗ วัน ถ้าระบาดน้อยสามารถลด จำนวนครั้งลงเป็นพ่นทุก ๑๐ วัน การใช้ไส้เดือนฝอยกำจัดแมลงศัตรูผักอย่างถูกวิธี ๕ ๑๐ ๑๕ ๒๐ ๒๕ ๓๐ ๓๕ ๔๐ ๔๕ วัน พ่นลงดินก่อน หรือพร้อมปลูก อายุพืช เก็บเกี่ยว ปลูกแมลงศัตรูผักระบาดน้อย ควรพ่น ๔-๕ ครั้ง แมลงศัตรูผักระบาดมาก ควรพ่น ๘-๙ ครั้ง ดังนั้น เกษตรกรจึงควรสำรวจ แปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบ แมลงศัตรูผักสำคัญ ๕ ชนิดนี้ จำนวน ๑ ตัวต่อ ๒ ต้น ควรมีการใช้ไส้เดือนฝอย พ่นกำจัดทันที เพื่อควบคุมประชากร และการแพร่ระบาดของแมลงเหล่านี้ ก่อนทำความเสียหายให้กับใบผัก วิทยากรประจำฐานจากศูนย์วิจัย พืชสวนศรีสะเกษ

ฐานเรียนรู้ การทำประมง เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรและมีอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน วิทยากรประจำฐานจากสำนักงานประมงจังหวัดศรีสะเกษ

ฐานเรียนรู้ การผลิตวัคซีนและการดูแลรักษาสัตว์ โดย ปศุสัตว์อำเภอพยุห์

ฐานเรียนรู้ การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดย ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๔

(ศรีสะเกษ)

๗.๔ กิจกรรมเสริม

- จำหน่ายขนมไทย
- จำหน่ายข้าวโพดข้าวเหนียว
- จำหน่ายผักสวนครัวรั้วกินได้ปลอดสารพิษ

๘. หน่วยงานภาคีที่ร่วมบูรณาการ

- อำเภอพยุห์
- องค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวัสดิ์
- ปศุสัตว์อำเภอพยุห์
- ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๔ (ศรีสะเกษ)
- วิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงบ้านบก หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองคำ อำเภอพยุห์
- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวศรีสะเกษ
- ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ (ศรีสะเกษ)
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ศรีสะเกษ
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ
- สำนักงานประมงจังหวัดศรีสะเกษ

๙. ผลที่ได้รับ

- ศพก. เป็นที่รู้จักมีเกษตรกรมาใช้ประโยชน์จาก ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างแพร่หลาย ให้เกษตรกรรู้จักและใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีอยู่ในพื้นที่
- เกษตรกรสามารถนำองค์ความรู้การใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาที่ได้จากการเข้าร่วมงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีฯ ไปใช้ในพื้นที่การเกษตรของตนเองได้
- เกษตรกรสามารถนำแนวทางการลดต้นทุนการผลิตไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม
- เกษตรกรมีความพร้อมในการวางแผนการผลิตและจัดหาปัจจัยการผลิตได้อย่าง

เหมาะสม

- เกษตรกรได้เข้าถึงองค์ความรู้และการบริการด้านการเกษตรจากหน่วยงานต่างๆ ตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง
- เกษตรกรเกิดสำนึกและเชื่อมั่นว่าการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของเกษตรกรจะมั่นคงและยั่งยืนได้ต้องอยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

๑๐. ปัญหา/ อุปสรรค/ ข้อเสนอแนะ

-

ภาพกิจกรรม

จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day)

วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓

ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรบ้านป่าไร่ หมู่ที่ ๘ ตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอยะนิง

ภาพกิจกรรม

จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day)

วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓

ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรบ้านป่าไร่ หมู่ที่ ๘ ตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอยะนิง

ภาพกิจกรรม

จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day)

วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓

ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรบ้านป่าไร่ หมู่ที่ ๘ ตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอยะนิง

